

МІНІСТЕРСТВО ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНИ

Мінцифри

вул. Ділова, 24, м. Київ, 03150, тел. (044) 207-17-30

E-mail: hello@thedigital.gov.ua, сайт: www.thedigital.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43220851

**Комітет Верховної Ради України з
питань цифрової трансформації**

**Комітет Верховної Ради України з
питань національної безпеки,
оборони та розвідки**

Міністерство цифрової трансформації відповідно до листа Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації від 31.03.2025 № 04-33/18-2025/74237 та листа Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки від 09.04.2025 № 04-22/3-2025/82649 опрацювало в межах компетенції проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань у сфері електромагнітного простору» (реєстр. № 13140 від 28.03.2025) (далі – проект Закону) та повідомляє.

1. Проектом Закону пропонується доповнити статтю 1 Закону України «Про оборону України» визначенням терміну «електромагнітний простір (спектр)», де передбачити, що «електромагнітний простір (спектр) – частина космічного, повітряного, сухопутного, водного (підводного) та кіберпросторів, у якій електромагнітні хвилі поширюються без штучного хвилеводу;».

ДОКУМЕНТ СЕД МІНЦИФРИ АСКОД

Підписувач Вискуб Олексій Анатолійович

Сертифікат 382367105294AF9704000000CFB35F004EC4B903

Дійсний з 01.04.2025 12:09:58 по 18.11.2026 13:24:56

1/ЛЗ-2-6482 від 28.04.2025

Відповідно до пункту 102 статті 2 Закону України «Про електронні комунікації» *радіочастотний спектр (радіочастотний ресурс)* - радіохвилі, частоти яких нижчі за 3000 ГГц, що придатні для передавання та/або приймання електромагнітної енергії радіообладнанням, випромінювальними пристроями, радіоелектронними засобами та випромінювальними пристроями спеціального призначення та якими можна користуватися на території України та за її межами відповідно до цього Закону, міжнародних договорів України, а також на виділених для України частотно-орбітальних позиціях.

Відповідно до пункту 16 частини першої статті 1 Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» *кіберпростір* - середовище (віртуальний простір), яке надає можливості для здійснення комунікацій та/або реалізації суспільних відносин, утворене в результаті функціонування сумісних (з'єднаних) комунікаційних систем та забезпечення електронних комунікацій з використанням мережі Інтернет та/або інших глобальних мереж передачі даних.

Визначення поняття електромагнітного спектра на сьогодні в українському законодавстві відсутнє, як правило під терміном електромагнітний спектр розуміють діапазон усіх можливих частот електромагнітного випромінювання (від радіохвиль до гамма-променів), тоді як *електромагнітний простір (середовище)* - це фізичне середовище, в якому ці хвилі поширюються і використовуються, відтак запропонована редакція проекту Закону може внести правову невизначеність у чинне законодавство України. .

На підставі вищенаведеного, пропонуємо абзац тридцятий статті 1 Закону України «Про оборону України» у редакції проекту Закону викласти так:

«електромагнітний простір - середовище, в якому відбувається поширення електромагнітних хвиль без штучних хвилеводів та здійснюється використання електромагнітного спектру.»

2. Проектом Закону пропонується внести зміни до статті 11 Закону України «Про оборону України», поклавши на Генеральний штаб Збройних Сил України функції щодо контролю за, зокрема, електромагнітним простором в особливий період та регулювання в сфері використання радіочастотного (електромагнітного) спектру для цілей оборони.

Звертаємо увагу, що Закон України «Про електронні комунікації» вже визначає повноваження Генерального штабу Збройних Сил України щодо користування радіочастотним спектром.

На підставі вищенаведеного, у тому числі пропозицій, викладених у пункті 1 цих зауважень, пропонуємо абзац 16 частини 3 статті 11 Закону України «Про оборону України» у редакції проекту Закону викласти так:

«організовує використання національної системи зв'язку в інтересах оборони, здійснює відповідно до закону управління та регулювання у сферах використання радіочастотного спектру та електромагнітного простору для цілей оборони;».

3. Проектом Закону пропонується також внести зміни до пункту 3 статті 3 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», яка визначає основні принципи мобілізаційної підготовки та мобілізації, виклавши його у такій редакції:

«3. Зміст мобілізаційної підготовки становить:

...

планування і підготовка до нормованого (у разі необхідності) забезпечення населення продовольчими та непродовольчими товарами, медичним обслуговуванням, послугами **електронних комунікацій та сфери радіочастотного (електромагнітного) спектра**, транспорту, комунальними та побутовими послугами;

...».

Однак, проектом Закону не конкретизовано, які саме послуги сфери радіочастотного (електромагнітного) спектра можуть бути заплановані для забезпечення населення.

Проектом Закону передбачено повноваження Кабінету Міністрів України встановлювати Збройним Силам України, іншим військовим формуванням порядок використання, зокрема, електромагнітного простору (стаття 9 Закону України «Про оборону України» у редакції проекту Закону), відтак запропонована редакція абзацу пункту третього статті 3 Закону «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» суперечить проекту Закону у частині пропозиції внесення змін до Закону України «Про оборону України».

На підставі вищенаведеного, пропонуємо не вносити зміни до пункту 3 статті 3 Закону України, залишивши його у чинній редакції.

4. Проектом Закону також пропонується внести також низку змін до Закону України «Про електронні комунікації».

Так, проектом Закону пункт 23¹ статті 2 Закону України «Про електронні комунікації» пропонується викласти так:

«23¹) електромагнітний засіб – технічний пристрій, що призначений для випромінювання та/або приймання *електромагнітних хвиль*;»

Водночас, законодавством України не передбачене визначення поняття «електромагнітна хвиля».

Відтак, пропонуємо внести зміни до чинного законодавства, передбачивши визначення терміну «електромагнітна хвиля».

Проектом Закону пропонується також викласти частину 3 статті 7 Закону України «Про електронні комунікації» так:

«3) визначає можливість застосування спеціальними користувачами конкретних типів радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв

на території України та веде реєстр радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв спеціального призначення, **а також визначає та подає пропозиції щодо розробки методик здійснення розрахунків електромагнітної сумісності до центрального органу виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра;**».

Відповідно до пункту 19 частини першої статті 6 Закону України «Про електронні комунікації» затвердження методики здійснення розрахунків електромагнітної сумісності з урахуванням документів Міжнародного союзу електров'язку відноситься до повноважень центрального органу виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра.

Водночас, відповідно до абзацу 2 частини другої Закону України «Про електронні комунікації» норми частотно-територіального рознесення щодо забезпечення електромагнітної сумісності радіообладнання або випромінювальних пристроїв для спільного використання різними радіотехнологіями та радіослужбами загальних та спеціальних користувачів затверджуються центральним органом виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра за погодженням з національним регулятором та Генеральним штабом Збройних Сил України.

Отже, Генеральний штаб Збройних Сил України наразі може надавати пропозиції щодо розробки методик електромагнітної сумісності, однак визначення пріоритетних напрямів цих методик належить центральному органу виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра.

На підставі вищенаведеного, пропонуємо частину 3 статті 7 Закону України «Про електронні комунікації» у редакції проекту Закону викласти так:

«визначає можливість застосування спеціальними користувачами конкретних типів радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв на території України та веде реєстр радіоелектронних засобів та

випромінювальних пристроїв спеціального призначення, а також подає пропозиції щодо розробки методик здійснення розрахунків електромагнітної сумісності до центрального органу виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра;».

Проектом Закону пропонується також внести зміни до статті 40 Закону України «Про електронні комунікації».

У зв'язку із цим наголошуємо, що Закон України «Про електронні комунікації» визначає правові та організаційні основи державної політики у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра, а також права, обов'язки та відповідальність фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у відповідній діяльності або користуються електронними комунікаційними послугами.

Дія цього Закону поширюється на відносини у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра щодо надання та отримання електронних комунікаційних послуг, постачання та доступу до електронних комунікаційних мереж, забезпечення конкуренції на ринках електронних комунікацій, а також щодо користування радіочастотним спектром, ресурсами нумерації та захисту прав користувачів послуг.

Дія цього Закону не поширюється на відносини, пов'язані з електронними комунікаційними мережами, що не мають взаємоз'єднання з електронними комунікаційними мережами загального користування (крім відносин у сфері радіочастотного спектра).

Враховуючи зазначене вище, пропонуємо статтю 40 Закону України «Про електронні комунікації» у редакції проекту Закону викласти так:

«Стаття 40. Користування радіочастотним спектром в електромагнітному просторі при введенні надзвичайного або воєнного стану

1. При введенні надзвичайного або воєнного стану на всій території України чи в окремих її регіонах можуть встановлюватися тимчасові обмеження на використання **радіообладнання, радіоелектронних засобів/ випромінювальних пристроїв, засобів електромагнітної боротьби, електромагнітних засобів** будь-яких форм власності та призначення відповідно до порядку **користування радіочастотним спектром в електромагнітному просторі** при введенні надзвичайного або воєнного стану.».

Перший заступник Міністра

Олексій ВІСКУБ